

§69

Svar på motion från Johannes Andersson (C) och Peter Johansson (C) om införande av flexibel avstigning kvällstid i länets kollektivtrafik (RS/718/2024)

Sammanfattning

Johannes Andersson (C) och Peter Johansson (C) inkom den 20 november 2024 med en motion som föreslår ett införande av flexibel avstigning kvällstid i länets kollektivtrafik.

Flexibel avstigning, även kallat nattstopp, innebär kortfattat att resenärer som reser med kollektivtrafik under kvällar och nätter, efter en viss tidpunkt, kan be busschauffören att stanna mellan ordinarie hållplatser. Detta med syfte att ge resenärerna som reser sena kvällar en ökad trygghet och korta resenärens gångsträcka från hållplatsen till hemmet. Nattstopp har införts på andra platser i Sverige, bland annat erbjuder Kalmar Länstrafik och Länstrafiken Kronoberg nattstopp. Det ses som en möjlighet för resenärer som reser ensamma. Det är bussföraren som avgör om det är trafiksäkert för resenären att kliva av på önskad plats, mellan två ordinarie hållplatser.

Motionens ambition att bidra till ökad trygghet för resenärer i kollektivtrafiken uppskattas. Trygghet är en central del av kollektivtrafiken och Region Jämtland Härjedalen arbetar kontinuerligt med att förbättra både säkerheten och tillgängligheten för resenärerna. Motionens förslag om flexibel avstigning kvällstid innebär dock en rad utmaningar som gör det svårt att genomföra förslaget på ett säkert och rättvist sätt i vår region just nu. Ett arbete pågår dock redan där förutsättningarna för ett eventuellt införande av nattstopp går igenom, dialog med Östersunds kommun är påbörjad. Kontakt har tagits med Kalmar Länstrafik och Länstrafiken Kronoberg där utvärdering av deras nattstopp har efterfrågats.

Överväganden kring flexibel avstigning kvällstid

Trafiksäkerhet och praktisk genomförbarhet: Att tillåta avstigning mellan hållplatser förutsätter att busschauffören i varje enskilt fall gör en trafiksäkerhetsbedömning. Detta kan leda till ojämlik tillämpning, där olika förare kan göra olika bedömningar för samma plats. Dessutom är många vägar i vår region under vintertid påverkade av snö och is, vilket ytterligare komplicerar säkra stopp på andra platser än ordinarie hållplatser.

Trafikverket, som är väghållare för de statliga vägarna i regionen, har uttryckt skepsis kring införandet av flexibel avstigning. De är redan idag tveksamma till trafiksäkerheten vid vissa av våra befintliga busshållplatser och menar att ytterligare stopp mellan hållplatser skulle kunna öka risken för olyckor. Många av länets vägar saknar säker infrastruktur, som belysning och gångbanor, vilket ytterligare försvårar möjligheten att genomföra förslaget på

ett tryggt och trafiksäkert sätt.

Tillgänglighet och hållplatsinfrastruktur: Våra ordinarie hållplatser ska vara utformade för att ge bästa möjliga säkerhet och tillgänglighet, men det finns redan idag brister på många håll i länet, vilket är något som vi arbetar med att få väghållarna att förbättra. Dock äger eller ansvarar inte Region Jämtland Härjedalen för någon fysisk infrastruktur. Att införa flexibel avstigning skulle riskera att förstärka dessa utmaningar eftersom tillfälliga stopp ofta saknar belysning, gångvägar och andra säkerhetsanordningar. En förutsättning är även att väglaget ska vara bra så bussen kan ta sig iväg från platsen den stannar på. Det ska även vara trafiksäkert med omkörning.

Ojämlig tillämpning: Erfarenheter från andra regioner visar att nattstopp ibland tillämpas inkonsekvent, vilket kan skapa frustration hos resenärer. Om en förare tillåter flexibel avstigning på en viss plats, men nästa förare inte gör det, kan detta minska förtroendet för kollektivtrafiken.

Lärdomar från andra regioner: De län där flexibel avstigning införts finns framför allt i södra Sverige, där förutsättningarna skiljer sig markant från vår region. Dessa regioner har mildare klimat, tätare bebyggelse och bättre infrastruktur, vilket gör förutsättningarna för flexibel avstigning betydligt gynnsammare.

Alternativa lösningar: För att främja tryggheten i kollektivtrafiken kan andra åtgärder utredas som exempelvis förbättrad belysning vid hållplatser, ökad tillgång till realtidsinformation samt samverkan med trygghetsvårdar eller andra säkerhetshöjande insatser.

Sammanfattande bedömning

Region Jämtland Härjedalen arbetar redan med en översyn av förutsättningarna för att eventuellt införa flexibel avstigning/nattstopp. Det arbetet tar hänsyn till de särskilda behov och utmaningar som råder i vår region. Utifrån de initiala bedömningarna finns det betydande risker och begränsningar kopplade till flexibel avstigning, särskilt i relation till trafiksäkerhet och tillgänglighet. De praktiska och säkerhetsmässiga utmaningarna med flexibel avstigning överväger de potentiella fördelarna. Mot bakgrund av detta ser vi inte att det i dagsläget är genomförbart eller lämpligt att införa förslaget i vår region.

Kollektivtrafiknämnden behandlade ärendet den 2 april 2025, § 18, och föreslår regionfullmäktige:
Motionen avslås.

Regionstyrelsen

2025-04-28

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen tillstyrker kollektivtrafiknämndens förslag.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yrkanden

Jörgen Larsson (C) yrkar att regionstyrelsen ska föreslå regionfullmäktige att motionen ska bifallas.

Robert Hamberg (M), Conny Wahlström (MP) och Fredrik Fagerholm (M) yrkar bifall till Jörgen Larssons yrkande.

Gunnel Persson Westin (S) yrkar att styrelsen ska tillstyrka kollektivtrafiknämndens förslag.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och Jörgen Larssons yrkande och finner att regiondirektörens förslag antas.

Ordföranden ställer proposition på om paragrafen kan justeras omedelbart och finner så.

Beslut

1. Regionstyrelsen tillstyrker kollektivtrafiknämndens förslag.

2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservationer

Jörgen Larsson (C), Robert Hamberg (M), Jennie Klaesson (M), Fredrik Fagerholm (M) och Conny Wahlström (MP) reserverar sig till förmån för Jörgen Larssons yrkande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse svar på motion från Johannes Andersson (C) och Peter Johansson (C) om införande av flexibel avstigning kvällstid i länets kollektivtrafik
- §18 Kollektivtrafiknämnden Svar på motion från Johannes Andersson (C) och Peter Johansson (C) om införande av flexibel avstigning kvällstid i länets kollektivtrafik
- Motion från Johannes Andersson (C) och Peter Johansson (C) om införande av flexibel avstigning kvällstid i länets kollektivtrafik